

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

EGYESÜLT „FELSŐ TORONTÁLI“ és „KIKINDAI KÖZLÖNY“
P O L I T I K A I L A P.

Megjelenik hetfőn, szerdán, pénteken és vasárnap.

Gazdasági hét.

Nagy-Kikinda, 1898. május hó 23.

Ilyenkor látszik legszembeszökőbben, hogy mennyire minden függ nálunk a gabonaterméstől. Közel másfél hónap választ el még bennünket az aratás megkezdésétől, s máris készül az új gabona fogadására a közgazdaságnak minden ága: A világ-konjunktúra most olyan, hogy megbecsülhetetlen hasznunk volna abból, ha lehetőleg legkorábban jelennének meg új gabonánkkal a piacokon s ezért a legkülönbözőbb irányban folynak előkészületek e cél betöltésére. A vasutak és egyéb közlekedési vállalatok rendbehozzák és csoportosítják szállító eszközeiket, sőt a Magyar Államvasutak igazgatósága előljár a jó példával abban, hogy még a szállítmányok időrendi beosztása tekintetében is minden lehető megtörténjék a gabona-export minél gyorsabb és akadálytalanabb lebonyolítására, illetőleg a vagyonihiány elkerülése végett. Ugy tudjuk, hogy a vasutak több ezer gabonaszállító-vaggonot bérbe is vettek a kivitel idejére ami nagy mértékben válhatik hasznunkra az export-évvadban, melynek eredménye ugyszólván döntő lesz gazdaságunk sorsára nézve. Adja az uristen, hogy minél jobb legyen a siker, a magyar gazda némi kárpótlást nyerjen a múlt évek súlyos csapásaiért!

A gabona-árak, sajnos, szinten készlődnek az új termés fogadására olyképpen, hogy mindinkább lejjebb szállnak arról a magas színvonalról, amelyre a múlt hetekben általános szenzáció közepette felmelkedtek. Amily mértékben közeledik az aratás, olyan arányban hanyalík a buza ára. Eddig naponként 20—30 krajcár volt a csökkenés, ami bizony nagyon sok. Szakértők körében s főleg a tőzsdén egyébként úgy vélik, hogy ez a hanyatló irányzat nemsokára határt talál maga előtt s megállapodik bizonyos ponton, amely aztán az új termés értékesítésének mértékadójaul lesz tekinthető.

Az általános vélemény szerint 10 forint körül lesz az az ár, a melyen majd új buzánkat értékesíthetjük, mert a nemzetközi piacok helyzetét s a csekély készleteket egybevetve, a jó termés-eredmény mellett is meglehetősen bizonyossággal lehet számítani arra, hogy 10 frtnál mélyebbre nem hanyatlanak az árak. — A 10 forintos ár több mint másfélszerese annak, amit a gazda buzájáért tavaly kapott s ha tényleg ez lesz a végső eredménye a gabona-árak mostani egyszerű alakulásának, akkor meg leszünk elégedve a helyzettel s általános viszonyaink tetemes javulására számíthatunk.

Akik unos-untalan hangoztatják,

hogy a jelenlegi kormány teljesen elejti gazdasági érdekeinek érvényesítését az Ausztriával való viszonyban, azok csak olvassák el azokat a tárgyalásokat, melyek a delegációban folynak. Bizony még sohasem lépett olyan erélyesen előtérbe a magyar gazdaság ipári és kereskedelmi érdekek érvényesítése a közös intézmények keretében, mint éppen most. A Goluchowsky reszortjában a magyar külkereskedelem kívánságai, Kállay tárcájánál a bosnyák ipar versenye, Krieghammer-rel szemben a hadsereg ló-szükségletének és egyéb beszerzéseinek ügye, a tengerészet-albizottságban pedig a hajó-felszerelések dolga meglehetősen élénk, de főként eredményes nézeteserét provokáltak s határozottan konstatálható, hogy a magyar érdekeket mindannyiszor teljes mértékben respektálták. Gazdasági ágazataink valamennyijének csak hászna lehet ebből az eredményből s ha például tényleg létrejön az az új nagy hajógyár, melyet Spaun ellentengernagy Fiuménak szán, úgy ipari fejlődésünkben maradandó pontja lesz az 1898-iki delegációknak.

A Székelyföld érdekeiről volt ezen a héten — meglehetősen hosszú szünet után — újra szó. A kereskedelemügyi miniszter nagyobb ánkétet tartot ez ügyben, amely a különféle kisebb-nagyobb jelentőségű javaslatokat tárgyalta a székely nép gazdasági viszonyainak fellendítéséről. Egyenként kicsinyeknek látszik ezeknek a tervezett intézkedéseknek jelentősége, de együttesen tényleg meg lehetne a kívánt hatásuk. Az a fő, hogy minél előbb történjék valami ezen a téren s ezért különös figyelmébe ajánljuk a kormánynak a tervezett vasutak kiépítését, mert a vasutak új világforgalmi utakat nyithatnak meg. S az ilyen út-nyitás mellé-kén rendszerint önmagától megjön a gazdasági fellendítés. (P. Sz.)

Belpolitikai hírek.

Kompromisszum. A képviselőház pénzügyi bizottsága nevezetes módosítást tett ma a szövetségi törvényjavaslat ama szakaszán, melyet a Ház újabb megfontolásra hozzávisszautasított. Ez a visszautasítás a mai képviselőházi ülésen a nélkül történt, hogy valaki a szakasz ellen felszólt, avagy módosítást tett volna. Csak a beavatottak tudták, hogy az ily szokatlan formában való visszautasítás mögött a kormány és a nemzeti párt között létrejött kompromisszum rejtőzik. A kérdéses törvényszakasz ugyanis akként rendelkezett, hogy a központi szövetkezet igazgatósága az elnökön s két alelnökön kívül tizenkét tagból áll, a kik közül egyet a pénzügyminiszter nevez ki, a többi pedig a közgyűlés szabadon választja. Ellenzéki részről aggodalmasnak találták ezt a rendelkezést, a mely lehetővé tette volna, hogy a kormány az állami alapítás által legalább kezdetben biztosított tulsúlyánál fogva az összes igazgatósági helyeket a maga embereivel töltsse be. Ennek az aggodalomnak az eloszlatására a

kormány és a nemzeti part vezető tagjai új szöveget állapítottak meg, a melynek értelmében a központi szövetkezet igazgatóságának tizenkét tagja közül kettőt a pénzügyminiszter nevez ki, négyet a többi alapítók, hatot pedig a központi szövetkezetbe rendes tagokul belépő szövetkezetek választanak. Ezt a módosított szöveget terjesztette a kormány a pénzügyi bizottságnak ma este tartott ülésére. Az ülésen csakis a szabadelvű párt-hoz tartozó bizottsági tagok voltak jelen, a kik meglehetősen hidegséggel fogadták a módosítást. Az egyik bizottsági tag, mint halljuk, szemére is hányta a kormánynak, hogy paktál az ellenzékkel holott elzárkózott a saját pártja részéről jött módosítások elől. Végre is azonban, mint egy másik felszóló megjegyezte, meő kellett hajolniok ama politikai momentumok előtt, a melyek a kompromisszumhoz vezettek s hozzájárultak az új szerkezethez, tekintettel különösen arra, hogy az ellenzék leszerelt abban a töltevésben, hogy a kormánnyal megállapított módosítás keresztül fog menni. Kétség sem férhet ahhoz, hogy a központi szervezet eme lényeges megváltoztatása nagy hasznára fog lenni a hitel-szövetkezetek ügyének. B. H.

H I R E K.

N.-Kikinda, 1898. évi május hó 23.

— Klees Emília k. a. a múltkor elharszott hangversényét jövő hó 4 én este 8 órakor tartja meg a „Nemzeti szálloda“ nagytermében. A 7 pontból álló műsor a következő

1. Robert Ferenc: „Ősszel“. Énekli Klees Emília k. a., zongorán kíséri Dr. Kácsér Zsigmondné.
  2. Sarasate P.: „Quitare Arrangement“. Hegedűn és zongorán előadják Oroszi Frigyes és Spitzer Ilka k. a.
  3. Brandl J.: „Német dal“ Ich möcht so gern dein eigen sein“ Énekli Klees Emília k. a., zongorán kíséri Dr. Kácsér Zsigmondné.
  4. Magyar népdalok: Zongoran előadja Serb István.
  5. Hubay Jenő: „Pusztai hangok“. Zongora és hegedű kettős. Előadják Spitzer Ilka k. a. és Oroszi Frigyes.
  6. Schubert: „A vándor“. Énekli Klees Emília k. a., zongorán kíséri Dr. Kácsér Zsigmondné.
  7. Magyar népdalok: Énekli Klees Emília k. a., zongorán kíséri Serb István.
- Az élvezetesnek ígérkező estélyt melegen ajánljuk közönségünk figyelmébe és pártfogósába.

— Szabó István ártézi fürdője a mai napon megnyilt s felhívjuk a fürdőző közönség figyelmét a lapunkon megjelent hirdetésre.

— A „Nagykikindai Polgári Dalgyesület“ folyó évi június hó 5-én a „Bohn“ szálloda kerthelyiségében ez évi második dal-és táncestélyét. A dalestély igen élvezetesnek ígérkezik, mint azt a műsor mutatja. Előadják a következő darabokat:

1. Vándor dal. Lányi Ernőtől. Előadja a férfi kar.
2. Die Nacht ist Finster. Mózártól. Komisches terzet. Előadják: Sziberock József úr és Berger Mária és Breier Borbála kisaszonnyok.
3. Csónakos. Palotásitól. Előadja a vegyes kar.

4. Itzig Schamuel auf der Brautschau. Komischer Vortrag von Ehrendiner Sándor.
5. „Oh ne sirj.“ Dalkeringő. Lincke Páltól. Előadja Csikmák János zene kísérettel.
6. „Franz zahl'n“, J. C. Metzger-től. Schnel-polka. Előadja a férfi kar zene kísérettel.

A beléptidij: személyenként 50 kr., családjegy 1 frt 20 kr.

— **Daniella Malvina** k. a. a berlini Kroll színház énekesnője a már többször elhalasztott hangversenyét múlt szombaton tartotta meg a legnagyobb részvétlenség mellett. A Bohndal nagyterme csak úgy kongott az ürességtől. 16 drb jegy kelt el mindössze. A szereplők azonban oly animóval játszottak, mintha százakra menő közönség hallgatta volna végig művészi előadásukat.

— **A n. szentmihályi és csanádi népis-kolának államosítása** a megvalósulás stádiumába lépett. A múlt héten a vármegye főispánja leiratott intézett a n. szentmihályi szolgabíróhoz, melyben tudatja, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy-Szentmihály és Szerb Csanád népisiskoláinak államosítása ügyében utasította a kir. tanfelügyelőt hogy a tárgyalásokat az illető községekkel kezdje meg. E tárgyalásokon a tanfelügyelő a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében fog eljárni és a főispán felhívta a főszolgabíróságot, hogy ezen fontos ügyben a kir. tanfelügyelőt hathatásan támogassa.

— **Furcsa boszu.** Oroszlámon Necko Batkó ottani paraszt gazdának tegnapi éjjel az udvaron volt hasas tehénének tügyét ismeretlen tettes alkalmasint boszúból, levágta. A lelkiismeretlen boszút álló után a csendőrség erősen nyomoz.

— **Minden anyának és háziasszonynak kötelessége** az élelmi szerek bevásárlásánál, a melyektől legtöbb kincsünk, az egészség, függőve van tőle, a legnagyobb elővigyázatot alkalmazni. Oly könnyen leszünk félrevezetve, és a jó, valódi áru helyett csak értéktelen utánzatokat kapunk. Nevezetesen előfordul ez az eset, amikor izetlen pürrkölt árpát, vagy égetett malátát csomagolnak be, vagy nyíltan mérnek, maláta kávé, vagy pláne Kneipp kávé helyett a melyet egyes egyedül csak a valódi és kitűnő Kathreiner-féle gyártás tett oly általánosan kedveltté. Háziasszonyaink és bevásárlóink a legjobban megóvhatják magukat ezen hamisítványok ellen, ha minden körülmények között és minden esetben, bármint is igyekezzenek ők az ellenkezőről meggyőzni, csakis az eredeti Kathreiner csomagokat a védjeggyel, Kneipp páter arcképével, kéri és fogadják el a valódi Kathreinerrel kísérletet tenni s azt háztartásában bevezetni. Eleinte egy anya vagy háziasszony se tartózkodjék a valódi Kathreinerrel kísérletet tenni s azt háztartásában bevezetni. Eleinte egy harmadrész Kathreiner-féle maláta kávé és kétharmadrész babkávét használjunk, majd felerész Kathreiner és felerész babkávéra, sőt a tiszta Kathreiner kávéra, babkávé hozzátétele nélkül, átmehe-tünk. De gondosan mellőzzünk minden utánzatot. Csak a valódi „Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé“ birja az egészségre és izre egyaránt értékes tulajdonságokat, amelyek ma meggyőzőleg kimutattak a családok százezreiben való rendes és folyton növekvő használata által.

— **Nyári gazdasági tanfolyamok néptanítók részére.** A földmivélsügyi m. kir. miniszter a gazdasági ismétlő iskolákban alkalmazandó tanítók gazdasági kiképzése céljából a múlt évhez hasonlóan a f. évi nyári nagy szünetben augusztos hónapban Ada, Algyógy, Csákvár, Hódmezővásárhely, Jászborény, Keoskemét, Nagy Szt-Mihály, Rimaszombat, Pápa, Szt-Imre, Szabadka, Csabán a földmivélszolgálaton 20—20, összesen 240 néptanító részére 4 hetes gazdasági tanfolyamot rendez. A 4 hetes tanfolyam tartamára minden felvett néptanító ötven (50) forint átalányban részesül, a melyben úgy az utiköltség, mint az ellátás, szóval minden költség fedezendő. A tanfolyamokra tényleg alkalmazásban lévő néptanítók vétetnek fel, kik oly községben a gazdasági ismétlő iskola a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által 1896. évi 60764 sz. alatt kiadott szervezet értelmében 1898—99 tanévben bizton megnyílik. A tanítók a tanfolyamra való felvételükért f. évi június hó 10-ig az illetékes tanfelügyelőség utján je-

fentkezhettek. A jelentkezésnél világosan megjelölendő a tanfolyam, a melyre a tanító jelentkezett; bemutatódok továbbá a községi elöljáróság azon nyilatkozata, hogy a képviselőtestület a gazdasági ismétlő iskola felállítását elhatározta; igazolandó a tényleges tanítói alkalmazás, az életkor és testi egészség.

— **Külföldre szóló utazási ösztöndíj.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara részéről következő tétetik közhirrre: A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr ő nagyméltósága f. é. április hó 9 én 16365 sz. a. kelt rendelettel egy a kamara kerületében illetékes törekvő iparos ifjunak szakmájában külföldön leendő magasabb kiképzése céljából 300 frts ösztöndíjt hajlandó adományozni. Ezen ösztöndíjt elnyerni ohajtók 50 kros bélyeggel ellátott pályázati kérvényeiket legkésőbbben f. hó 20-ig nyújtsák be ezen kamarához. A kérvényben előadandók a folyamodó lak-helye, családi viszonyai, foglalkozása, nyelvismeretei, és a célba vett tanulmányi program, — azután melléklendők az előképzettségéről, eesefleg tanulmányairól, az általa elnyert kitüntetésekéről és erkölcsi magavisele-téről szóló bizonyítványok.

— **Román ítélet a május 15-iki tüntetésekéről.** Hogy a május 15-én Románia különböző városaiban rendezett magyar ellenes tüntetések a románság okosabb és józanabb részét nem valami nagyon ragadták el, kitűnik a bukaresti Lumea Nona című lap május 18-iki számából, melyben e tüntetésekre vonatkozóan a következőket olvassuk: Országunk politikájában valóban mesébe illő dolgok történtek. Mióta a liberális párt van a hatalmon, „a nemzeti kérdés“ nemcsak az ellenzék veszőparipája, de okozója is sok zavargásnak. A tömeget akármiféle témára is nagyon könnyű fölbujtani, de öntudatlan ösztönei leggyorsabban megrezdülnek a sovinizmus akkordjainak pengetésére. — Le a magyarokkal, le a barbár és vad hunokkal. E kiáltással neki lehet vadítani a tömeget még a szuronyoknak is. Hogy az ellenzék e bujtogatásokban nem a magyarországi románok szeretete, hanem saját hatalmi érdekei mozgátták, banális igazság. Az ellenzéki lapok nagy zajjal igyekeznek kizsákmányolni május 15-ikét a nélkül, hogy ismernék történetét és jelentőségét hiszen teljesen össze-zavarják a mi 48-as mozgalmainkat a magyarországi románokéval, sőt olyan okos lap is akad, mely kövér betűkkel hirdeti, hogy Cúza 24 év előtt szabadította föl parasztjainkat. Valahol valami történt — mondják mogokban e hirlapírók nem mondják, hogy ez a valami hol történt, de azt tudják, hogy pártcéljainkra pompásan kizsákmányolható. Hogy a tömegnek nincs öntudata: azt is tudja, mindenki. Ma liberális, holnap konzervatív, ma dinasztikus, holnap autidinasztikus. Hajrá! Használjuk föl céljainkra. Példája ennek a jászvásári eset. A tömeg ünnepli a románok 1844-iki torradalmát és ez kedvező alkalom tüntetni a magyarok ellen s egyuttal kellemetlen módon ellenzékesskedni a kormányban is és utközben mellesleg lerombolni egy zsidó iskolát. A kultur liga rendezte a magyarellenes tüntetést s egyuttal szívesen veszi a zsidó iskola lerombolását is. A tömeg kihágását azzal mentegetik, hogy a fegyveres erő provokálta, de hát micsoda logika van abban, hogy a tömeg azért, mivel a kormány ellene fegyveres erőt küld, lerombol egy zsidó iskolát? A magyarázat e két kifejezésben található meg: a tömeg öntudatlan, a vezetők lelkiismeretlenek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Kiss Károly.

534. szám
végrh. 1898.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a n.-kikindai kir. járásbíró-ság 694 polg. 1897. számú végzése következtében Dr. Kaeser Zsigmond ügyvéd által képviselt Löw Sándor nkikindai lakos javára Urszó Antal nkikindai lakos ellen 39 frt 80 kr. s járuléka erejéig 1897. évi február hó 19 én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 494 frtra becsült kü-

lönféle házibutorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a n.-kikindai kir. járásbíró-ság 6131 p. 1898. sz. végzése folytán 39 frt 80 kr. tőkekövetelés s jár. erejéig N.-Kikindán alperes lakásán leendő eszköz-lésére 1898 ik évi május hó 24-ik napjának d. e. 8 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek — becsáron alul is — eladatni fognak.

Kelt Nagy-Kikindán, 1898-ik évi május hó 12 én.

Stolz Adolf,

190 kir. jbirósági végrehajtó.

Fürdő megnyitás.

Van szerencsém az igen tisztelt közönség tudomására hozni, hogy artézi fürdöm, a melyet most már két artézi kút vize táplál és ennek következtében minden nap tiszta és friss vízzel van ellátva május hó 23 án meg fog nyilni és az mint az előző években a régi árak mellett s szokott időben használható.

A fürdő nyitva áll naponként reggeli 5 órától esti 9 óráig és pedig:

- a) **nők számára:** naponként reggeli 8 órától 11 óráig, délután 2 órától 5 óráig
- b) **férfiak számára:** naponként reggeli 5 órától 8 óráig, továbbá délelőtt 11 órától délután 2 óráig és délután 5 órától este 9 óráig.

A fürdő árszabás a következő:

- 1. Kád fürdő egy személyre 15 kr.
- 2. Kád-fürdő minden további se mély után 10—10 krral több
- 3. A nagy uszodában személyenként 10 kr.
- 4. fürdő lepedő 05 kr.
- 5. egy törölköző 02 kr.
- 6. egy úszó nadrág 03 kr.
- 8. női úszó ruha 05 kr.
- 9. II nagyuszoda jegy frt I.—

Szabó István,

186 1—2 fürdő tulajdonos.

4178 szám.
tlkv. 1898.

Ujabb-árverési hirdetmény.

A tkanizsai kir. járásbíró-ság mint tkvi hatóság közhirrre teszi, hogy a szegedi takarékos és hitelrészvénytársaság végrehajtónak özv. Tóth Mihályné szül. Ördög Kata szegedi és Tóth István szőregi lakos végrehajtást szenvedett ellen 450 frt tőke és jár. kielégítése miatti ügyben a területén levő a szőregi 648 sztkvben A + (456—458) hrsz. a felvett 212 öisz. ház és btelek 440 frt. kikiáltási árban a szegedi takarékos és hitelrészvénytársaság beadott utóajánlata folytán. Szőregi községhezánál 1898 évi szeptember hó 12-ik napjának d. e. 10 órája ujabb bírói végrehajtási árverés alá fog bocsátanni azzal hogy az ingatlanra utóajánlat tevő által beigért 330 frtnál alábbban nem fog eladatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% át vagyis 166 frt készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított érték-papirban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervény átszolgáltatni.

T.-Kanisán a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1898. évi április hó 29-án.

Dr. Németh,
kir. aljbiró.

197

